

Gecse-Simon Orsolya

szociális munka szupervízora

**Etikai irányelvek a szociális és gyermekjóléti intézmények választási
kampányok alatti működésének támogatására**

2026.

Tartalomjegyzék

Előszó	3
Választási kampányok.....	3
Szociális – gyermekjóléti intézmény etikus működése	5
Az aktív állampolgárság, mint szakmai érték	6
Alapvető etikai szabályok választási kampányok időszakában	8
Politikai semlegesség elve.....	8
Az önrendelkezés tisztelete	8
Egyenlő bánásmód és diszkrimináció tilalma	8
Mi megengedett és etikus az aktív állampolgárság ösztönzésében?	9
Jogtudatosítás - semleges módon	9
Képessé tétel.....	9
Hozzáférés biztosítása	9
Etikai szempontok szerint megkérdőjelezhető, tilos tevékenységek	10
Fokozott etikai felelősség kiszolgáltatott csoportok esetében.....	11
A szociális szakember tevékenységének alapvető irányelvei otthon nyújtó szolgáltatásokban (otthonokban)	12
Semleges tájékoztatás biztosítása.....	12
Politikai semlegesség	12
Az ügyfelek jogainak tiszteletben tartása.....	13
Munkavállalók, szakemberek magatartására vonatkozó elvárások.....	14
Munkaidőben, intézményi minőségben.....	14
Magánszemélyként.....	14
Intézményi kommunikáció	14
Mozgóurnás szavazás technikai támogatása	14
A választások napján.....	15
A szavazati jog gyakorlásában való segítségnyújtás korlátai és etikai irányelvei	15
Segítségnyújtás a szavazás során	16
A döntési autonómia tiszteletben tartása.....	16
Dokumentálás és átláthatóság	16
Speciális szempontok gyermekjóléti intézményekben.....	17

Előszó

A hazai és nemzetközi politikai és társadalmi helyzet alakulása az elmúlt évtizedben a szociális és gyermekjóléti intézményeket és az azokban nyújtott szolgálattásokat, az ellátásokat igénybe vevő ügyfeleket a választási kampányok pártpolitikai csatározásainak tárgyává tették, ugyanakkor a szavazatokért csatározó politikai pártok gyakran nem ismerik és nem tartják tiszteletben a szociális professzió működésének etikai előírásait, a humánsegítő szakmák irányelveit, feltételrendszerét. A magyar társadalomban a segítségnyújtás az utóbbi választási kampányokban és választások idején is gyakran vezetett a szociális szakemberekkel szembeni hatalommal való visszaéléshez, a szakemberek és az általuk támogatott ügyfelek kiszolgáltatottságának mélyüléséhez.

A Szociális Munka Szakmai Etikai Kódexe tartalmazza azokat az etikai irányelveket, amelynek maradéktalan tiszteletben tartása kötelező minden munkavállaló számára, aki szociális vagy gyermekjóléti intézményben dolgozik – a kódex irányelveinek betartása nem választható, opcionális lehetőség a szakemberek, munkavállalók számára, hanem jogszabályban előírt kötelezettsége is egyben, melynek megsértése a munkaviszony megszüntetéséhez vezet. A korábbi választási kampányok és választások szükségessé teszik az etikai irányelvek gyakorlati helyzetekben alkalmazható szabályokká való alakítását annak érdekében, hogy a szociális és gyermekjóléti intézmények vezetőit és munkavállalóit kézzel fogható módon támogassák ezekben az időszakokban a szakma szabályainak és a jogszabályi előírásoknak megfelelő intézményi működés fenntartásában, a kampányban megfogalmazódó politikai kérések, megrendelések kezelésében.

Választási kampányok

A választások napját, a választással kapcsolatos határidőket jogszabály rögzíti, mely irányt mutat a választási kampány időszakára is – a 2026-os parlamenti választások esetében az az időszak 2026. február 21-től április 12-én 19 óráig tart, a választásokra pedig április 12-én kerül sor¹.

---

¹ kapcsolódó jogszabály: 1/2026. (I. 13.) IM rendelet a 2026. április 12. napjára kitzűzött országgyűlési képviselő-választás eljárási határidőinek és határnapjainak megállapításáról

A kampányidőszak fenti meghatározása azonban gyakran a jelöltek és jelölő szervezeteik számára nem kőbe vésett meghatározás: gyakran már több héttel a meghatározott időpont előtt is kampánytevékenységet folytatnak, melybe a szociális és gyermekjóléti intézmények szolgáltatásait igénybe vevőket is kitüntetett figyelemben részesítik. A visszaélések elkerülése és az etikus szakmai magatartás érdekében a hivatalos kampányidőszakon kívül is figyelemmel szükséges kísérni és távol szükséges tartani azokat az eseményeket, melyek az ellátórendszer ügyfeleinek nyugalmaát megzavarhatják.

Az intézmény a választási kampány időszakában is politikailag semleges módon működik, nem adhat teret kampánytevékenységnek, és kiemelten védi az ügyfelei – különösen a gyermekek, idősek – jogait, méltóságát és befolyásmentességét.

A szociális és gyermekjóléti szakemberek számára az etikai és szakmai szabályok **feltételekhez kötik és keretek közé helyezik** az ügyfelek aktív állampolgárságának ösztönzését – különösen **választási kampányidőszakban**, amikor az ellátórendszert igénybe vevő ügyfelek fokozottan kiszolgáltatottak lehetnek.

Az alábbi összefoglaló a **magyar szociális szakma etikai alapelveiből**, nemzetközi (International Federation of Social Workers – továbbiakban: IFSW) normákból és a hazai jogi környezetből levezethető, **elfogadott szakmai-etikai szabályokat** mutatja be.

Szociális – gyermekjóléti intézmény etikus működése

A szociális és gyermekjóléti intézmények etikus működése azt jelenti, hogy az intézmény:

- megőrzi **szakmai függetlenségét**,
- védi az ügyfelei **emberi méltóságát**,
- elkerüli a **kiszolgáltatott helyzetben lévők befolyásolását**,
- fenntartja a **közbizalmat a szociális és gyermekvédelmi rendszer iránt**.

Az aktív állampolgárság, mint szakmai érték

A szociális munka etikai alapelvei szerint a szakma feladata:

- az **önrendelkezés erősítése**: az intézmény támogatja az ügyfeleit abban, hogy szabadon, külső befolyás nélkül, a saját belátásuk szerint hozzanak döntéseket a választásokkal kapcsolatban: az intézmény nem irányítja vagy befolyásolja az ügyfelek politikai nézeteit, hanem biztosítja számukra azokat az információkat és feltételeket, amelyek lehetővé teszik a tájékozott és önálló döntéshozatalt – az intézmény biztosítja a választásokkal kapcsolatos releváns információkat (szavazás módja, helyszínek, határidők), segítik az ügyfeleket abban, hogy az ügyfelek a szavazóhelyiségbe eljussanak vagy igénybe vegyék a mozgóurna lehetőségét szükség esetén,
- a **társadalmi részvétel támogatása**: az intézmény aktívan segíti és ösztönzi az ügyfelet abban, hogy bekapcsolódjanak a szélesebb társadalmi életbe, kapcsolatot alakítsanak ki másokkal, szerepet vállaljanak a közösség életében mind az intézmény falain belül és az intézményen kívüli társadalmi kapcsolatok és lehetőségek feltárásában és igénybevételeiben – ennek példái lehetnek közösségi, kulturális programok, események, önkéntes tevékenységek
- a **jogtudatosság fejlesztése**: a hatékony és etikus szociális munka szempontjából kulcsfontosságú, hogy a szociális munkások és ügyfeleik tisztában legyenek a jogaikkal és kötelezettségeikkel – a szociális szakemberek a jogszabályi előírások ismeretében járjanak el és nyújtsanak támogatást az ügyfeleknek, képesek legyenek eligazodni a jogi keretek között (ez magában foglalja a szociális jogok, gyermekvédelem, egészségügyi jogok és más, az ügyfél helyzetéhez kapcsolódó ügyeket), az ügyfelek jogtudatosságának növelése pedig hozzájárul ahhoz, hogy érvényesíthessék jogaikat, megértsék a számukra elérhető szolgáltatásokat és támogatásért folyamodjanak, ha szükségük van rá – ez pedig hozzájárul a méltányossághoz, igazságossághoz és az emberi méltóság tiszteletben tartásához.

Ennek része az **állampolgári jogok ismerete és gyakorlása**, beleértve a választójogot is.

Fontos különbség:

- ✓ *állampolgári részvétel ösztönzése: az ügyfelek ösztönzése és támogatása abban, hogy a saját életüket érintő döntésekben és tevékenységekben részt vegyenek: vegyenek részt az általuk igénybe vett szolgáltatások tervezésében és értékelésében, képesek legyenek arra, hogy artikulálják a szükségleteiket, tegyenek javaslatot a szolgáltatások minőségének javítására – további elemei, formái lehetnek a lakossági fórumokon, érdekérvényesítő csoportokban, önkéntes programokban való részvétel támogatása*
- ✗ *politikai irányítás vagy befolyásolás: az ügyfelek bizonyos politikai nézetek, pártok vagy eszmék felé terelése, arra sarkallása, hogy azoknak megfelelően cselekedjenek, szavazzanak, vagy véleményt formáljanak – ennek formája lehet az is, ha valamely vezető vagy munkatárs nyíltan vagy burkoltan bizonyos politikai jelöltet vagy pártot támogat és ezt kommunikálja az ügyfelek felé, de ilyen lehet az is, ha valamely jelölt vagy politikai párt az intézmény erőforrásait felhasználja egy adott politikai üzenet terjesztésére, vagy az ügyfeleket igyekeznek meggyőzni arról, hogy egy bizonyos politikai irányzat előnyös számára.*

A szociális és gyermekjóléti intézmény elsődleges célja az ügyfelek támogatása és segítése, nem pedig politikai célok előmozdítása. Az intézmények ügyfelei sok esetben kiszolgáltatott helyzetben vannak, függhetnek az intézmény szolgáltatásaitól, így a politikai befolyásolás könnyen manipulációvá válhat, korlátozva az ügyfelek szabad akaratát, önálló véleménynyilvánítását. Ez sérti a szakmai etikai alapelveket és alááshatja az intézménybe, a szakemberekbe vetett bizalmat.

A szakemberek, az intézmény munkatársai munkájuk során nem kommunikálhatnak politikai preferenciát, nem agitálhatnak semmilyen jelölt vagy párt mellett, nem gyakorolhatnak nyomást az ügyfelekre – ettől a virtuális térben, a szakmai oldalaikon is tartózkodniuk kell. Abban az esetben, ha az ügyfél kéri, a szakember támogatást nyújthat az információk feldolgozásában, azonban az ügyfél döntését nem befolyásolhatja, a politikai választásába nem szólhat bele.

Alapvető etikai szabályok választási kampányok időszakában

Politikai semlegesség elve

A szociális szakember:

- **nem képviselhet pártpolitikai álláspontot;**
- **nem ajánlhat jelöltet vagy pártot;**
- **nem sugallhat „helyes” választást.**

Ez az etikai szabály **abszolút érvényű**, még akkor is, ha a szakember magánemberként erős véleménnyel rendelkezik.

Az önrendelkezés tisztelete

Az ügyfél:

- **szabadon dönt**, hogy részt vesz-e a választáson;
- **szabadon dönt**, kire szavaz;
- **szabadon dönt**, hogy politikailag aktív vagy passzív.

Minden szociális – gyermekjóléti szakember számára tilos:

- nyomást gyakorolni („kellene szavaznia”);
- érzelmi vagy egzisztenciális függést kihasználni;
- szolgáltatáshoz kötni az állampolgári magatartást.

Egyenlő bánásmód és diszkrimináció tilalma

Tilos:

- az ügyfeleket politikai nézeteik alapján megkülönböztetni;
- pozitív vagy negatív következményt kapcsolni a részvételhez;
- „jó” és „rossz” választóként kezelni ügyfeleket.

Mi megengedett és etikus az aktív állampolgárság ösztönzésében?

Jogtudatosítás - semleges módon

Etikus és támogatott formája:

- tájékoztatás a **választójog létezéséről**;
- információ arról, **hogyan lehet szavazni** (hol, mikor, milyen formában);
- támogatás a **technikai akadályok leküzdésében** (pl. mozgáskorlátozott ügyfél esetén).

Az ügyfelek (és hozzátartozóik) számára kizárólag **általános, pártsemleges információ** adható.

Képessé tétel

A szociális szakember munkája során:

- segítheti az ügyfelet abban, hogy **értse saját jogait**;
- támogathatja az **önálló véleményalkotást**;
- fejlesztheti az **érdekképviseleti készségeket**.

Ez nem kampány, hanem **állampolgári kompetenciafejlesztés**.

Hozzáférés biztosítása

A szociális szakember etikus támogatása:

- segítség a szavazáshoz való **fizikai hozzáférésben** (pl. szükség esetén szállítás megszervezése, ha az mindenki számára azonos módon történik);
- akadálymentes információk biztosítása;
- az intézményi működés megszervezése olyan módon, hogy az **ne akadályozza, hanem támogatja** a szavazást.

Etikai szempontok szerint megkérdőjelezhető, tilos tevékenységek

- ✘ politikai tartalmú beszélgetés kezdeményezése az ügyféllel
- ✘ véleményformálás („ez az Ön érdeke”)
- ✘ egy jelölt vagy párt kiadványainak eljuttatása az ügyfélhez
- ✘ félelemkeltés vagy ígéretés
- ✘ intézményi tekintély felhasználása
- ✘ „részvételre rábeszélés” kiszolgáltatott helyzetben.

A szociális szakember **soha nem lehet a hatalom közvetítője** az ügyfél felé.

Fokozott etikai felelősség kiszolgáltatott csoportok esetében

Különösen érzékeny szolgáltatási területek:

- idősek ellátása,
- fogyatékossgal élők ellátása,
- pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátása,
- hajléktalanok ellátása,
- gyermekvédelmi (szak)ellátás.

Ezekben az esetekben:

- **már a passzív jelenlét is befolyás lehet;**
- a „segítség” könnyen **irányítássá válhat;**
- ezért az etikai mérce **szigorúbb**, mint az átlagos állampolgári térben.

A szociális szakember tevékenységének alapvető irányelvei otthon nyújtó szolgáltatásokban (otthonokban)

A szociális szakember feladata nem az, hogy az ügyfél éljen a választójogával, hanem az, hogy képes legyen élni vele – szabadon, befolyásmentesen, biztonságban.

A mozgásukban akadályozott, ágyban fekvő, de választójoggal rendelkező ügyfelek tájékozódáshoz és választáshoz való jogának támogatása akkor jogszerű és etikus, ha az intézmény csak technikai segítséget nyújt, és teljes politikai semlegességet tart fenn.

Semleges tájékoztatás biztosítása

Megengedett és ajánlott:

- a választás **időpontjának**, módjának (pl. mozgóurna) ismertetése,
- a szavazás **eljárési szabályainak** közérthető elmagyarázása,
- hozzáférés biztosítása:
  - országos sajtótermékekhez,
  - televíziós vagy rádiós választási műsorokhoz,
  - internethez (ha az intézményben elérhető).

Fontos elv: az intézmény egyetlen munkavállalója **sem szelektálhat tartalom szerint**, nem ajánlhat és nem értékelhet politikai szereplőket.

Az etikai előírásoknak és jogszabályoknak megfelelő működés egy választási kampány idején és a választások napján egy gyermekjóléti és egy szociális intézményben azt jelenti, hogy az intézmény **szigorúan politikailag semleges marad**, és működése minden körülmények között az **ügyfelek érdekeit, jogait és védelmét** helyezi előtérbe.

Politikai semlegesség

- az intézmény **nem támogat, nem ellenez és nem népszerűsít** egyik pártot, jelöltet vagy politikai irányzatot sem,
- az intézmény **nem válik kampányhelyszínné.**

Gyakorlatban:

- ✗ nem helyezhetők el plakátok, szórólapok, kampányanyagok az intézmény területén,
- ✗ nem tarthatók kampányrendezvények az intézmény területén (kampányrendezvénynek minősül az is, ha egy jelölt és kísérői kívánnak az intézmény falain belül látogatást tenni),
- ✗ adományok, ajándékok abban az esetben juttathatók el az ügyfelekhez, amennyiben azok nem tartalmaznak pártlogókat, jelöltekről szóló információkat, politikai kampányszövegeket (amennyiben igen, úgy azok nem ajándéknak vagy adománynak minősülnek, hanem kampányanyagnak),
- ✗ intézményi eszközök (autó, nyomtató, e-mail, honlap) nem használhatók kampány céljaira.

Az ügyfelek védelme:

- ✗ az ügyfeleket **tilos politikai tartalomnak kitenni**,
- ✗ tilos őket:
  - kampányban szerepeltetni,
  - politikai véleménynyilvánításra ösztönözni,
  - róluk kampánycélú fotót, videót készíteni.

Az ügyfelek jogainak tiszteletben tartása

Az ügyfeleknek joguk van:

- **saját politikai véleményükhöz,**
- **a szabad választáshoz.**

Ugyanakkor:

- ✗ tilos őket befolyásolni,
- ✗ tilos függőségi helyzetüket kihasználni,
- ✗ az ellátás **nem köthető politikai állásfoglaláshoz.**

Munkavállalók, szakemberek magatartására vonatkozó elvárások

Munkaidőben, intézményi minőségben

- a munkavállaló **nem kampányolhat**,
- nem fejthet ki politikai agitációt az ügyfelek felé,
- nem használhatja szakmai tekintélyét politikai befolyásolásra.

Magánszemélyként

- A munkavállalók **magánemberként** részt vehetnek a kampányban,
- de **nem hivatkozhatnak az intézményre**, és
- nem kelthetik azt a látszatot, hogy az intézmény álláspontját képviselik.

Intézményi kommunikáció

- honlap, közösségi média, hirdetőtábla:
  - kizárólag **szakmai, ellátással kapcsolatos** tartalmak jelenhetnek meg
- választásokkal kapcsolatban legfeljebb:
  - **semleges, tájékoztató jellegű információ** (pl. szavazás időpontja, technikai segítségnyújtás)
- a szociális szakemberek a szakmai felületeiken (offline és online térben egyaránt) kommunikációjukban kizárólag a szakmai köznyelv használatával nyilvánulhatnak meg.

Mozgóurnás szavazás technikai támogatása

– ágyban fekvő ügyfelek esetében a szavazati jog gyakorlásának legfontosabb eszköze.

Az intézmény feladata lehet:

- tájékoztatás a **mozgóurna igénylésének lehetőségéről** és határidejéről,
- segítség a **kérelem kitöltésében**, kizárólag abban az esetben, ha az ügyfél ezt kéri,
- kapcsolattartás a **helyi választási irodával**.

A választások napján

Minden szociális és gyermekjóléti intézményben dolgozó számára szigorúan tilos:

- a szavazat tartalmára rákérdezni,
- jelen lenni a szavazás során, kivéve, ha az ügyfél ezt kifejezetten kéri és a jogszabály megengedi,
- a szavazás módját befolyásolni.

A szociális szakember az ügyfél kifejezett kérésére segít nyújthat a szavazólap kitöltésében az ügyfél utasításai alapján: ez a segítségnyújtás azonban semmilyen módon nem befolyásolhatja az ügyfél döntését. A választás tisztaságának megkérdőjelezhetetlensége érdekében a szociális szakember a választási bizottság – mozgóurna igénybevétele esetén az azt kísérők – tagjainak támogatását, jelenlétét kérheti a folyamat során.

A szavazati jog gyakorlásában való segítségnyújtás korlátai és etikai irányelvei

- titkosság: a szociális szakembernek szigorúan titokban kell tartania, hogyan szavazott az ügyfél.
- a szociális szakember nem gyűjthet információt az ügyfél - ügyfelek szavazati preferenciáiról,
- önrendelkezés: a döntés mindig kizárólag az ügyfélé - a szakember nem gyakorolhat nyomást, befolyást vagy kényszert az ügyfélre,
- tájékoztatás: a szakember fő feladata a tájékoztatás: elmagyarázza a szavazás menetét, a jelölteket (objektíven), az ügyfél jogait,
- professzionális távolság: a szakembernek meg kell őriznie a professzionális távolságot, és nem szabad személyes politikai véleményéről az ügyfelei informálnia.

A szociális szakember akkor lehet jelen és segíthet a választójog gyakorlásában az ügyfeleinek, ha az ügyfelek önálló szavazása fizikai vagy mentális okok miatt nem lehetséges, és az ügyfél - ügyfelek ezt kéri(k), valamint, ha a segítségnyújtás nem sérti a szavazás titkosságát és az ügyfél önrendelkezési jogát.

A szavazati jog gyakorlásának támogatásában bentlakásos intézményben a szociális szakemberek professzionális távolságának megtartását támogatják a mozgóurnát kísérő,

választások lebonyolításában alkalmazott választási bizottsági tagok, akik felelősek a választások lebonyolításának tisztaságáért. A bentlakásos intézményekben dolgozó munkavállalók a mozgóurnát kísérő választási bizottsági tagokat a munkájuk lebonyolításában, a szükséges és megfelelő körülmények megteremtésében támogathatják.

Segítségnyújtás a szavazás során

Ha az ügyfél **fizikai állapota miatt segítségre szorul:**

- segítő lehet:
  - az ügyfél által választott személy,
  - vagy – ha ezt jogszabály engedi – a szavazatszámláló bizottság tagja - tagjai.

Szociális szakember:

- csak kivételesen,
- kizárólag az ügyfél kérésére,
- **a titkosság és befolyásmentesség maximális biztosításával** segíthet.

A döntési autonómia tiszteletben tartása

Az etikus támogatás alapelvei:

- az ügyfél döntése **önálló és szabad**,
- az intézmény és munkavállalói nem „bátoríthatnak” szavazásra, csak **lehetőséget biztosíthatnak**,
- az ügyfélnek joga van **nem élni** a választójogával.

Dokumentálás és átláthatóság

A visszaélések elkerülése érdekében ajánlott:

- rövid belső feljegyzés arról, hogy:
  - az ügyfél kapott tájékoztatást a lehetőségekről,
  - mozgóurnát igényelt-e (igen/nem).

- a dokumentálás **nem tartalmazhat politikai tartalmat.**

Speciális szempontok gyermekjóléti intézményekben

- csak **nagykorú, választójoggal rendelkező fiatal felnőttek** esetében értelmezhető.
- különösen fontos:
  - a kiszolgáltatottság miatti **befolyásolás kizárása,**
  - a felnőtt státusz tiszteletben tartása.

Az intézmény biztosítja a mozgásában akadályozott, ágyban fekvő, választójoggal rendelkező ügyfelek számára a választással kapcsolatos semleges tájékoztatását, valamint – igény esetén – technikai segítséget nyújt a mozgóurnás szavazás igényléséhez, a politikai semlegesség és a szavazás titkosságának maradéktalan betartása mellett.

A fentiekben összegyűjtött etikai irányelvek választ adnak a választási kampányokban és a választásokkal összefüggésben felmerülő legtöbb szakmai és intézményműködtetési helyzetre - ugyanakkor a mindennapi élet felvethet olyan kérdéseket, amelyek továbbra is egyedi mérlegelést és szakmai-jogi egyeztetést igényelnek.

A dokumentum tördelése lehetővé teszi, hogy nyomtatást követően ne a szerző által ítélt oldalszámozott sorrendiségben, hanem az olvasó számára döntő fontosság szerint kerüljenek az oldalak összetűzésre, lefűzésre.

További kérdésekben az orsolya@gecsesimon.hu címen állok rendelkezésükre.

